

ΥΠΠΟΑ: Νόμος για τον καθορισμό κανόνων για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

/ [Επικαιρότητα](#)

Ολοκληρώθηκε στην Ολομέλεια της βουλής και υπερψηφίστηκε το Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, που αφορά στον «Καθορισμό κανόνων σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων που ισχύουν για ορισμένες επιγραμμικές μεταδόσεις ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών και αναμεταδόσεις τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων, με τη διατήρηση υψηλού επιπέδου προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων στην ψηφιακή ενιαία αγορά και με το δικαίωμα του δημοσίου δανεισμού και την αναπαραγωγή πρόσθετου αντιτύπου από μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες ή αρχεία-Τροποποίηση ν. 2121/1993 και ν. 4481/2017 - Ενσωμάτωση των Οδηγιών (ΕΕ) 2019/789, (ΕΕ) 2019/790 και 2006/115/ΕΚ».

Αναπτύσσοντας τα βασικά σημεία του Σχεδίου Νόμου, η **Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού** **Λίνα Μενδώνη**

υπογράμμισε ότι «Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, σε όλη τη διάρκεια αυτής της επίπονης διαδικασίας για την ενσωμάτωση των ενωσιακών οδηγιών, άκουσε και κατανόησε την αγωνία και την ανησυχία των δικαιούχων των πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων, των επαγγελματιών του χώρου καθώς και των άλλων φορέων. Άκουσε τα αιτήματά τους και ικανοποίησε πολλά εξ αυτών. Καταλήξαμε σε ένα νομοθέτημα που δεν εκπληρώνει απλώς τη νομική υποχρέωση ενσωμάτωσης στην ελληνική έννομη τάξη των ανωτέρω ενωσιακών οδηγιών, αλλά παράλληλα κατορθώνει, χωρίς να αποστεί από το “γράμμα” του νόμου του ενωσιακού νομοθέτη, να προστατεύσει αποτελεσματικά τους δικαιούχους πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο. Κατά τη διάρκεια της επεξεργασίας του νομοσχεδίου στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής και μετά την ακρόαση των φορέων, υιοθετήσαμε σημαντικές βελτιωτικές αλλαγές, τις οποίες ζήτησαν οι φορείς των δικαιούχων και των δημιουργών. Τους ευχαριστώ, καθώς όλοι συνέβαλαν στην αρτιότερη μορφή του νόμου».

Στην ανακοίνωση του Υπουργείου Πολιτισμού αναφέρεται επίσης πως ποτέ άλλοτε μέχρι σήμερα, σε κανένα άλλο νομοσχέδιο που αφορούσε στην **πνευματική ιδιοκτησία** δεν εγείρονταν τόσα πολλά αλληλοαντικρουόμενα αιτήματα από όλους τους φορείς διαχείρισης πνευματικών δικαιωμάτων καθώς και από τους υπόλοιπους ενδιαφερόμενους. Με αυτό τον νόμο που αφορά στην πνευματική ιδιοκτησία, αντιμετωπίζεται το σοβαρό ζήτημα της ύπαρξης ανασφάλειας δικαίου, τόσο για τους δικαιούχους όσο και για τους χρήστες των έργων αλλά και για όσα αντικείμενα χρήζουν προστασίας στο σημερινό ψηφιακό περιβάλλον. Είναι πολύ μεγάλο το νομικό, πολιτικό και ουσιαστικό διακύβευμα για την προστασία των πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων, σε ένα περιβάλλον ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων.

Σημειώνεται ότι:

- Ρυθμίζεται για πρώτη φορά η χρήση πνευματικών δημιουργημάτων και εν γένει προστατευόμενων από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας αντικειμένων σε ψηφιακές διδακτικές δραστηριότητες. Εναρμονίζεται η ανάγκη αξιοποίησης πνευματικών έργων σε ψηφιακές εκπαιδευτικές δραστηριότητες με το εύλογο συμφέρον των δικαιούχων να ελέγχουν τη χρήση των έργων τους μέσω της κατάλληλης αδειοδότησης και να λαμβάνουν εύλογη αμοιβή για τις ανωτέρω χρήσεις.

Οι δικαιούχοι δημιουργοί και εκδότες έργων λαμβάνουν για πρώτη φορά δίκαιη αποζημίωση για τις ψηφιακές χρήσεις των έργων τους ή άλλων αντικειμένων προστασίας δυνάμει της εξαίρεσης για τη χρήση χάριν παραδείγματος κατά τη διδασκαλία.

- Εισάγεται στο ελληνικό δίκαιο η διευρυμένη συλλογική διαχείριση, ένας θεσμός που λειτουργεί επικουρικά προς τη συλλογική διαχείριση πνευματικών δικαιωμάτων, όπως ρυθμίζεται ήδη από την ισχύουσα νομοθεσία, με στόχο τον αποκλεισμό της χρήσης προστατευόμενων έργων ή ερμηνειών χωρίς αμοιβή, υποστηρίζοντας τόσο τα συμφέροντα των δικαιούχων για λήψη αμοιβών από τη χρήση των δικαιωμάτων τους, όσο και των χρηστών, για ασφάλεια κατά τη χρήση έργων ή άλλων αντικειμένων προστασίας.

- Θεσπίζεται για πρώτη φορά νέο συγγενικό δικαίωμα για την αναπαραγωγή και τη διάθεση στο κοινό εκδόσεων τύπου από εκδότες, όσον αφορά επιγραμμικές (on line) χρήσεις των εκδόσεών τους, από διαδικτυακές πλατφόρμες. Έτσι, αναγνωρίζεται εμπράκτως και ενθαρρύνεται η περαιτέρω οργανωτική και οικονομική συμβολή των εκδοτών, στην παραγωγή εκδόσεων τύπου, ώστε να διασφαλιστεί η βιωσιμότητα του εκδοτικού κλάδου και να εξασφαλιστεί η διαθεσιμότητα αξιόπιστων πληροφοριών.

- Ο προσδιορισμός της αμοιβής, που δικαιούνται οι εκδότες μπορεί να γίνεται, αν δεν καταρτιστεί συμφωνία μεταξύ των μερών, είτε με γνωμοδότηση της ΕΕΤΤ, είτε από τα αρμόδια δικαστήρια. Ταυτόχρονα, ορίζεται ρητώς στο νόμο ότι για πρώτη φορά οι δημιουργοί έργων (δημοσιογράφοι, φωτογράφοι κλπ), που έχουν ενσωματωθεί σε έκδοση τύπου, θα λαμβάνουν ποσοστό επί των ετήσιων εσόδων που αποκομίζουν οι εκδότες τύπου, για τη χρήση των εκδόσεων τύπου από διαδικτυακές πλατφόρμες. Είμαστε ένα από τα ελάχιστα κράτη μέλη που θέσπισαν συγκεκριμένα ποσοστά τα οποία θα λαμβάνουν οι δημιουργοί έργων από τα έσοδα των εκδοτών, χωρίς να εξαιρείται κανείς.

- Εισάγεται, για πρώτη φορά, αποτελεσματικός μηχανισμός προστασίας των

πνευματικών δημιουργημάτων και των δικαιωμάτων των ερμηνευτών για τη χρήση των έργων τους από τις διαδικτυακές πλατφόρμες, ώστε να διασφαλίζεται αφενός ότι η χρήση των δικαιωμάτων θα γίνεται κατόπιν άδειας και αφετέρου ότι έτσι θα διασφαλίζονται τα εύλογα συμφέροντα των δικαιούχων ώστε να λαμβάνουν αμοιβή για τη χρήση των έργων τους, στο διαδίκτυο.

- Διασφαλίζεται, αποτελεσματικότερα, η δέουσα και αναλογική προς την εκμετάλλευση των έργων και όλων των δικαιωμάτων, αμοιβή των πνευματικών δημιουργών και των ερμηνευτών.

- Θεσπίζεται για πρώτη φορά ο δημόσιος δανεισμός ως δικαίωμα εύλογης αμοιβής. Ο δημόσιος δανεισμός, δηλαδή η δωρεάν διάθεση στο κοινό αντιτύπων έργων από βιβλιοθήκες, γινόταν μέχρι σήμερα χωρίς καμία αμοιβή για τον δημιουργό.